PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SÜPERVİZYON ALGILARI: METAFORİK BİR İNCELEME

PSYCHOLOGICAL COUNSELLING AND GUIDANCE STUDENTS' PERCEPTIONS OF SUPERVISION: A METAPHORICAL ANALYSIS

Yusuf AKYIL, Beste ERDİNÇ, Ayşe YILMAZ

97

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Yıl: 2026 Sayfa: 1-14
https://dergipark.org.tr/tr/pub/cusosbil

DOI: 10.35379/cusosbil.1682256

Geliş Received: **23.04.2025**
Kabul Accepted: **13.12.2025**

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SÜPERVİZYON ALGILARI: METAFORİK BİR İNCELEME

PSYCHOLOGICAL COUNSELLING AND GUIDANCE STUDENTS' PERCEPTIONS OF SUPERVISION: A METAPHORICAL ANALYSIS

Anahtar Kelimeler:
Psikolojik danışmanlık ve rehberlik, Süpervizyon, Metafor.

Keywords:
Psychological counseling and guidance, Supervision, Metaphor.

Yusuf AKYIL [1] , Beste ERDİNÇ [2] , Ayşe YILMAZ [3]

ÖZ

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik meslek eğitimi hem teorik hem de pratik boyutlara sahiptir. Pratik boyutunun en önemli ögelerinden biri olan süpervizyon ve etkili danışma sürecinin temel bir yönü ve mesleki gelişimin yapı taşı olarak değerlendirilebilir. Bu araştırmanın amacı süpervizyon eğitimi görmekte olan psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü öğrencilerinin süpervizyona ilişkin bakış açılarının metaforik olarak incelenmesidir. Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar Türkiye'nin 11 farklı üniversitesinin psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde süpervizyon eğitimi görmekte olan 110 kız ve 26 erkek olmak üzere toplam 136 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler öğrencilerin süpervizyonla ilgili metaforlarını tespit etmek için "Süpervizyon..... gibidir. Çünkü....." ifadesini tamamlamaları istenerek toplanmıştır. Öğrencilerin belirttiklerine göre oluşturulan 136 metafordan geçerliliğine göre 124'ü kabul edilmiştir ve bunlar 6 kategoride bir araya getirilmiştir. Öğrencilerin süpervizyona ilişkin metaforlarının çoğu yol göstericilik, rahatlatıcılık ve gelişim odağında olumlu anlamlar içermektedir. Katılımcılar süpervizyonun kendileri için geliştirici ve öğretici olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ilgili literatür ışığında tartışılmıştır ve öneriler sunulmuştur.

ABSTRACT

Psychological counselling and guidance vocational training encompasses both theoretical and practical dimensions. Supervision, one of the most important elements of the practical dimension, can be considered a fundamental aspect of the effective counselling process and a cornerstone of professional development. The aim of this research is to examine the perspectives of counselling and guidance department students undergoing supervision training on supervision metaphorically. Content analysis was used as the research method. The participants consisted of a total of 136 students, 110 female and 26 male, who were receiving supervision training in the psychological counselling and guidance departments of 11 different universities in Turkey. Data were collected by asking students to complete the statement 'Supervision is like... because...' to identify their metaphors related to supervision. Of the 136 metaphors created based on the students' responses, 124 were accepted based on their validity and grouped into six categories. Most of the students' metaphors about supervision contained positive meanings focused on guidance, reassurance and development. Participants stated that supervision was developmental and instructive for them. The findings obtained as a result of the research were discussed in light of the relevant literature, and implications and recommendations were made.

[1] Doç. Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, yusufakyil430@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9482-1429

[2] Uzman Psikolojik Danışman, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, besteerdinc00@gmail.com, ORCID: 0009-0006-4795-1593

[3] Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, ayseyilmazpd@gmail.com, ORCID: 0009- 0009-0337-9275

Alıntılamak için/Cite as: Akyıl Y, Erdinç B. ve Yılmaz A. (2026) Psikolojik Danışmanlık Ve Rehberlik Bölümü Öğrencilerinin Süpervizyon Algıları: Metaforik Bir İnceleme, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, s.1-14

GİRİŞ

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik mesleğine yönelik eğitim teori ve pratiği bünyesinde bir arada bulundurması açısından birçok meslek eğitiminden farklılaşmaktadır (Yılmaz & Voltan Acar, 2014). Bu açıdan psikolojik danışmanlık eğitimi mesleki becerilerin uygulanabilirliğini destekleyen bir yapıya sahiptir. Psikolojik danışmanlık, duygusal, bilişsel veya davranışsal sorunları ele alarak yardım sunmak ve çözüme ulaşmak amacıyla danışanla kurulan etkileşim olarak tanımlanmaktadır (APA, 2018). Bu hassas sürecin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için yetkin psikolojik danışmanlar yetiştirmek önemlidir. Bu nedenle psikolojik danışman adaylarının eğitimine yönelik araştırmalar yapılmaktadır (Boyacı, 2018; Şahin vd., 2023). Aynı zamanda psikolojik danışman adaylarının kendi eğitimlerine yönelik değerlendirmeleri de bu noktada önemlidir. Çünkü eğitim alan kişinin yorumları eğitim sürecini farklı açılardan görmemizi sağlar.

Psikolojik danışmanlar ve akademisyenler, Türkiye'de danışmanların mesleki kimliklerini ve varlıklarını güçlendirme sürecindedir. Bu süreç psikolojik danışman eğitim standartlarını belirleme çabalarını da içermektedir. Bunun bir sonucu olarak süpervizyon, gündemde olan bir konu haline gelmiştir ve psikolojik danışman eğitimcilerinin yanı sıra psikolojik danışmanların da giderek daha fazla ilgisini çekmektedir (Aladağ & Kemer, 2016). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon, bölümün eğitim programında zorunlu bir ders olarak yer alan Bireyle Psikolojik Danışma Uygulamaları dersi kapsamında yürütülen belirli bir psikolojik danışma ekolüne dayanarak meslek adaylarının psikolojik danışma beceri, teknik ve müdahalelerini kullanmaları ile bireyle psikolojik danışma süreci uygulaması yapmalarını kapsamaktadır (YÖK, 2018). Süpervizyon sadece bir bilgi aktarımı süreci olmaktan çok güven, rehberlik ve destek unsurları üzerine kurulu bir ilişkidir (Ladany vd., 1999). Meslek çalışanlarının tükenmişlik deneyimlerini hem önlemek hem de hafifletmek için en sık önerilen müdahalelerden biri süpervizyondur (Barnett & Molzon, 2014). Aynı zamanda danışman adaylarının mesleki zorluklarla baş etmelerinde yardım sağlayan önemli bir unsur olarak değerlendirilebilir. Başka bir tanıma göre Türkiye'de süpervizyon, psikolojik danışma yeterliklerini ve mesleki işleyişi geliştirmek için bir psikolojik danışman eğitimcisi veya kıdemli bir psikolojik danışman (süpervizör) tarafından psikolojik danışman adaylarına veya daha az deneyimli psikolojik danışmanlara sağlanan profesyonel bir hizmet olarak kabul edilmektedir (Aladağ & Kemer, 2016). Bu sayede danışman adayları hatalarını düzeltme, güçlü yönlerini geliştirme, etik ikilemlerde doğru karar verme ve kendi iyilik hallerini geliştirme konularında süpervizör desteği görebilirler. Öyle ki süpervizörlerin, psikolojik danışmanların ve danışman adaylarının hem kendi sağlıklarına ve öz bakımlarına dikkat etmeleri gerekmekte hem de kendilerini ve meslektaşlarını sürekli olarak bozulmalara karşı izlemeleri beklenir (Gibson vd., 2021). Böylece verilen hizmetin kalitesini arttırmanın yollarından biri süpervizyon olarak görülebilir.

Süpervizyonun psikolojik danışman adaylarının yetiştirilmesine yönelik katkıları literatürde incelenen konular arasında yer almaktadır. Bu sürecin danışmanın öz farkındalığı, becerileri, öz yeterliliği, teorik yönelimi, desteği ve danışan için sonuçları üzerinde önemli bir etkisi bulunduğu bilinmektedir (Wheeler & Richards, 2007). Bu anlamda süpervizyon danışmanın farkındalığına destek olması danışman adaylarının kendi duygusal durumunu ve gelişimini anlamasına katkı sağlayabilir. Diğer bir ifade ile süpervizyon psikolojik danışmanın yetkinliğine katkı sağlayan çok boyutlu olumlu bir süreç olarak görülebilir. Süpervizyonun teori ve uygulamayı birleştiren bütüncül bir yapısı olduğu ifade edilebilir. Bu süreçte asıl amaç psikolojik danışmanlık becerilerinin geliştirilmesidir (Aladağ vd., 2022). Bu beceriler arasında danışanlarla etkili iletişim kurma, empati ve etik değerleri içselleştirme sayılabilir. Buna ek olarak mesleki gelişimi desteklemek, sunulan yardımın etkililiği ve psikolojik danışmanın yeterliliğini ölçmek de süpervizyonun amaçları arasındadır (Bradley & Boyd, 2001).

Psikolojik danışmanlık öğrencileri eğitimleri boyunca sınıf deneyimlerinden kaynaklanan birçok olası korku ve kaygıyla karşı karşıya kalmaktadır. En büyük korku ve kaygıların psikolojik danışma uygulama deneyimiyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu durumda öğrenciler sınıf içi bilgi ve tecrübelerini uygulamaya koymaya başladıkları zaman kendilerini yetersiz, savunmasız ve niteliksiz hissedebilirler. Bu korku ve kaygılar devam

ettiği taktirde öğrenciler psikolojik danışma ilişkisi ve beceri geliştirme alanında ilerleme kaydetmekte zorlanabilirler (Fitch & Marshall, 2002). Amerikan Psikolojik Danışma Derneği Etik Kuralları (American Counseling Association, 2014) psikolojik danışmanların mesleki sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getirmek için kendi duygusal, fiziksel, zihinsel ve ruhsal sağlıklarını korumak ve geliştirmek için öz bakım faaliyetlerinde bulunmalarını bir zorunluluk olarak ifade etmektedir. Psikolojik danışmanlar düzenli olarak kişisel sağlıklarına dikkat etme ve önleyici müdahaleler yoluyla optimal iyilik hallerini sürdürdüklerinde en etkili olabilirler (Branco & Patton-Scott, 2020). Hem kişisel hem de mesleki bir gereklilik olan bu durum psikolojik danışman adaylarının yaşadıkları mesleki zorluklara karşı destek görmeleri ve bu sayede ruh sağlıklarını korumaları açısından süpervizyonun oldukça kilit bir noktada bulunduğunu göstermektedir. Bu nedenle süpervizyon psikolojik danışmanlık için mesleki deneyimler arasında en önemli unsurlarından biri olarak görülmektedir (Yılmaz & Voltan Acar, 2014). Tüm bu süreç nitelikli psikolojik danışman yetiştirmeye yardımcı olmaktadır.

Süpervizyonun konusu önemi gereğince birçok açıdan değerlendirilmektedir. Bu konuyu aydınlatmanın bir yolu da süpervizyon eğitimi almakta olan psikolojik danışman adaylarının süpervizyona ilişkin bakış açıları aracılığıyla olabilir. Bu konuyu anlamak üzere metaforlardan yararlanılabilir. Psikolojik danışmanlık mesleğinde de önemli bir yeri olan metafor kullanımı danışman adaylarının aşina olduğu bir durumdur (Atik vd., 2016). Bu nedenle kendilerini metaforlar aracılığıyla etkili bir şekilde ifade etmeleri beklenebilir. Metaforlar bir anlamın bir bileşenden diğerine aktarılmasını içerir. Yüzyıllar boyunca birçok alanda bir öğretim ve iletişim yöntemi olarak kullanılmıştır (Muran & DiGiuseppe, 1990). Metaforu anlamanın en temel yolu mecazın doğru bir şekilde ifade edilmesidir. Bazı durumlarda metaforlar kalıplaşmış sözlerin, şiirsel dilin ya da atasözlerinin kullanımı gibi çok anlamlı olarak ifade edilmektedir (Strong, 1989). Psikolojik danışman adaylarının yetiştirilmesinde süpervizyonun değerli konumuna bakıldığında metaforik ifadelerin süpervizyon dinamiklerini, güçlü ve zayıf yönlerini anlamak ve geliştirmek için etkili bir yöntem olarak tercih edilebilir. Mevcut araştırmada psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde süpervizyon eğitimi alan öğrencilerin süpervizyona ilişkin algılarını metaforik bir analizle ele almak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda cevap aranacak sorular aşağıda belirtilmiştir.

1. Mevcut araştırma kapsamında süpervizyon eğitimi alan psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğrencilerinin süpervizyonla ilgili geliştirdikleri metaforlar nelerdir?

2. Psikolojik danışman adaylarının süpervizyonla ilgili belirttikleri metaforlar benzer özelliklerine göre hangi kavramsal kategorilerde bir araya getirilebilir?

3. Mevcut araştırma kapsamında psikolojik danışman adaylarının süpervizyonla ilgili belirttikleri metaforlar cinsiyetlerine göre nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu çalışma var olan durumun açıklanması amacıyla yapılan betimsel çalışma olup psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğrencilerinin süpervizyona ilişkin geliştirdikleri metaforların incelemeyi amaçlayan nitel bir çalışmadır. Olgubilim (fenomenolojik) tasarım kullanılmıştır. Olgubilim, araştırmacının bildiği fakat tam olarak anlaşılmayan durumların anlaşılması adına araştırma yapmaya olanak sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu çalışmada olgubilim kullanılarak katılımcıların metafora yönelik algılarının neler olduğun araştırılması amaçlanmıştır. Metaforlar; kişilerin duygu, düşünce, kavram, anlama gibi durumlarını anlatmak üzere kullanılabilir (Collins & Green, 1990).

Örneklem

Araştırma için Yıldız Teknik Üniversitesi Etik Kurulu'nun 2025/01 toplantısında alınmış etik kurul onay kararı bulunmaktadır. Çalışmaya katılan 136 katılımcıdan 110'u kadın 26'sı erkektir. 12 katılımcının üretmiş olduğu metafor ve "niçin" sorusuna verilen cevapların anlamsız olması nedeniyle bu katılımcıların cevapları araştırmadan çıkarılmıştır. Bu durumda veri analizine dahil edilen 124 katılımcının cevapları dahil edilmiştir. Katılımcıların 101'i kadın ve 23'ü erkektir. Katılımcıların tamamı psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde okumaktadır.

Katılımcılar 11 farklı üniversitede eğitim görmektedir ve 21-40 yaş aralığındadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi basit seçkisiz örneklemedir. Bu yöntem evrendeki her bir katılımcıya eşit ve bağımsız seçilme şansı verir (Büyüköztürk vd., 2013). Katılımcılara online platformlar aracılığı ile ulaşılmıştır. Veri toplama araçlarından oluşan Google Forms linki katılımcılar ile paylaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Veriler 2 kısımdan oluşan anket formu kullanılarak toplanmıştır. İlk kısımda katılımcıların demografik bilgileriyle ilgili (cinsiyet, okudukları üniversite, yaş, medeni hal, okunulan bölüm, algılanan ekonomik durum) sorular yer almaktadır. Diğer kısımda ise "Süpervizyon……. gibidir. Çünkü……..." cümlesi verilerek katılımcılardan boşlukları doldurmaları istenmiştir. Mecazlar tek başına anlamı ifade etme gücüne yeteri kadar sahip olmadığı için mutlaka devamında "neden, niçin" gibi sorular sorulmalıdır. Katılımcılar aynı metaforu kullanabilir ama anlatmak istedikleri farklı olabilir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Bunun için katılımcıların metafora yükledikleri anlamın çözümlenmesi maksadıyla 2.soru olarak niçin sorusunun cevabı aranmıştır.

Verilerin Analizi

Psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğrencilerinden toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, elde edilen veriler üzerinden anlamlı kavramlara ve bunların bağlantılarına ulaşmayı amaçlayan bir yöntemdir. (Yıldırım & Şimşek, 2008). Bu çalışmada içerik analizi kullanılarak katılımcıların belirtmiş oldukları metaforlar ve metaforları seçme nedenlerine odaklanılmıştır. Katılımcılara süpervizyona yönelik belirtmiş oldukları metaforların analizinde 3 adım kullanılmıştır. Bu adımlar neticesinde kodlar oluşturulmuştur.

1.Adım:

Kodlama ve Ayıklama. Öncelikle katılımcıların belirttikleri metaforlar ve "niçin" sorusuna verdikleri yanıtlar incelenmiştir. Bu inceleme sonrasında 12 adet metafor ve "niçin" sorusuna verilen cevapların anlamsız olması nedeniyle bu katılımcıların cevapları araştırmadan çıkarılmıştır. Bu işlemden sonra 124 adet anlaşılır ve geçerli metafor tespit edilmiştir. Daha katılımcıların üretmiş oldukları metaforlar ve "neden, niçin" cevapları tekrar incelenmiştir. Metaforlar alfabetik sıralama yapılmış daha sonrasında ise benzer fikirlerle oluşturulmuş metaforlar gruplandırılmıştır.

2.Adım:

Kategorilerin Belirlenmesi. Gruplandırılan metaforlar incelenerek kodlanmıştır. Daha sonra ortak anlam bağlamında kullanılan metaforlar kategorileştirilmiştir. Bu kategoriler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo 1 Süpervizyon Sürecine İlişkin 6 Kategori

Kategori	Metafor	Ortak Tema
Yol gösteren/ Yolu aydınlatan nesne olarak süpervizyon	Lamba, Işık, Pusula, Harita, Göz, Kutup Yıldızı, Navigasyon, Levha, Meşale, Fener, Güneş, Mum, Kuş, Büyüteç, Mikroskop, Su değirmeni, Köprü	Danışma sürecinde süpervizyonun kişiye yol gösteren veya yolu aydınlatan bir nesne olarak ele alınması.
Yol gösteren kişi olarak süpervizyon	Rehber, Yol gösterici, Kılavuz, Usta çırak, Yaşlı bilge, Akıl hocası, Baba, Yardımcı, Abla, Bilge, Anne baba, Anne, Lider, Cankurtaran, Kurtarıcı	Süpervizyon sürecinin, yaşamda önceden neler olabileceğine dair yorumlarda bulunan, yapılması gerekenlere dair bilgiler veren deneyimli kişilerin süreci yönetmede yol gösterene benzetilmesi.
Öğrenme Bağlamında Süpervizyon	Yardımcı, Öğretmen, Destek, Akıl Alma, Hayat, Deneyim, Terapi, İpucu, Tarama, Ders, Roman, Rehberlik, Beslenmek, Ehliyet Kursu, Destek Eğitim, Yardımlaşma, Dostluk, İnternet, Yürümek, İlk kaygılı adım, Kitap, Seyahat, Alternatif Fikir, Bilgilendirme, Simülasyon, Yaşantı	Süpervizyon sürecinin öğrenme ortamı, bilgi edinmek için fırsat olarak ele alınması.
Rahatlatıcı olarak süpervizyon	Deniz, İlaç, Spor, Pansuman	Süpervizyonun öğrencide oluşturduğu rahatlama hissi dolayısıyla oluşturulan metaforlar.
Gelişim süreci bağlamında süpervizyon	Tohum atmak, Gelişim, Gözlenmek, Antrenman, Yolculuk, Gezgin, Su	Süpervizyon sürecini öğrencinin gelişmesi olarak ele alan metaforlar
Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon	Ayna, Ruhun çözümü, Sanat, Evren	Danışmanın süpervizyon sürecinde kendini anlamaya yönelik kazanımları olduğuna dair metaforlar

3.Adım:

Geçerlilik ve Güvenilirlik. Nitel çalışmalarda geçerlilik ve güvenilirlik için en önemli adımlardan birisi tüm süreci detaylı şekilde açıklayıp bulgulara nasıl ulaşıldığına dair detaylı bilgi verilmesidir (Yıldırım & Şimşek, 2008). Bu araştırmada da geçerlilik için tüm süreçler detaylı şekilde ele alınıp metaforların neden o kategoriler altında olduğu da yine ayrıntılı şekilde belirtilmiştir. Bununla birlikte katılımcıların metaforlarına dair açıklamaları direkt alıntı olarak aktarılmıştır. Bu aktarım sürecinde katılımcının kimlik bilgileri gizli tutulmuştur. Güvenilirliğin sağlanabilmesi için ise oluşturulan kategoriler iki uzman tarafından incelenmiştir. Kategorilerin incelenmesi sonucunda oluşan görüş birlikleri ve ayrılıkları belirlenmiştir. Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen Güvenirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı uyuşma formülü kullanılmıştır bu formüle göre uyum değerinin %90'a yakın veya %90'dan çok olması kabul edilebilirdir. Uyuşma formülüne göre hesaplanan güvenilirlik kat sayısı 0.93'tür. Bu değer yapılan analizin güvenilir olduğunu ifade eder.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırma bulguları öncelikle genel olarak ele alınmıştır. Daha sonrasında metaforlar cinsiyete göre kategorileştirilerek verilmiştir.

Tablo 2 Katılımcıların Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımı

Tema	Olumlu Metaforlar	∑f/%(+)	Olumsuz Metaforlar	∑f/% (-)	∑f	∑%
Yol gösteren/ Yolu aydınlatan nesne olarak süpervizyon	Lamba(5), Işık(5), Pusula(4), Harita(2), Göz(2), Kutup Yıldızı(1), Navigasyon(1), Levha(1), Meşale(1), Fener(1), Güneş(1), Mum(1), Kuş(1), Büyüteç(1), Mikroskop(1), Su değirmeni(1), Köprü(1)	f=30			f=30	%24.19
Yol gösteren kişi olarak süpervizyon	Rehber(10), Yol gösterici(9), Kılavuz(3), Usta çırak(2), Yaşlı bilge(1), Akıl hocası(1), Baba(1), Yardımcı(1), Abla(1), Bilge(1), Anne baba(1), Anne(1), Lider(1), Cankurtaran(1), Kurtarıcı(1)	f=35			f=35	%28.23
Öğrenme Bağlamında Süpervizyon	Yardımcı(4), Öğretmen(3), Destek(3), Akıl Alma(2), Hayat(1), Deneyim(1), Terapi(1), İpucu(1), Tarama(1), Ders(1), Roman(1), Rehberlik(1), Beslenmek(1), Ehliyet Kursu(1), Destek Eğitim(1), Yardımlaşma(1), Dostluk(1), İnternet(1), Yürümek(1), İlk kaygılı adım(1), Kitap(1), Seyahat(1), Alternatif Fikir(1), Bilgilendirme(1), Simülasyon(1), Yaşantı(1)	f=34			f=34	%27.42
Rahatlatıcı olarak süpervizyon	Deniz(2), İlaç(1), Spor(1), Pansuman(1)	f=5			f=5	%4.03
Gelişim süreci bağlamında süpervizyon	Tohum atmak(3), Gelişim(2), Gözlenmek(1), Antrenman(1), Yolculuk(1), Gezgin(1), Su(1)	f=10			f=10	%8.06
Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon	Ayna(7), Ruhun çözümü(1), Sanat(1), Evren(1)	f=10			f=10	%8.06
TOPLAM		**124**			**124**	**%100**

TEMA: Yol gösteren/ Yolu aydınlatan nesne olarak süpervizyon

+ Lamba: Çünkü karanlıkta kaldığımız yerlerde bize ışık olur, yol gösterir.

+ Işık: Süreçte bilinmeyenleri aydınlatır.

+ Pusula: Yönümüzü kaybettiğimizde veya yönümüzü bilmediğimizde bize yön gösterir.

+ Mikroskop: Göremediklerimizi gösterir.

+ Harita: Süpervizyon deneyimli bir şoför gibidir bütün yan yolları bilir ve bizi amaca ulaştırırken bütün seçenekleri bize gösterir.

TEMA: Yol gösteren kişi olarak süpervizyon

+ Rehber: Bulunan yerdeki her şeyi göstererek hedefe ulaşmayı sağlar.

+ Yol Gösterici: Bizlere bu yolda yardımcı olur nasıl ilerlememiz gerektiğini gösterir.

+ Usta Çırak: Daha yetkin birinin gözüyle yolumuzu gösterir.

+ Kılavuz: Henüz bizler çok bilgi birikimine sahip değiliz ve bazı durumlarda ne yapmamız gerektiğini bilemiyoruz. Tam da o zamanlarda süpervizyon desteği alabiliriz.

+ Yaşlı Bilge: Hem tecrübeli, hem bilgili hem de bilgilerini aktarabilecek kadar yeteneklidir.

TEMA: Öğrenme Bağlamında Süpervizyon

+ Öğretmen: 3 yıl boyunca öğrenememiş olduğumuz her şeyi öğretir.

+ Hayat: Her oturumda bir önceki oturumdaki halimizden daha tecrübeliyiz ama bir sonraki oturum için yine acemiyiz; bu nedenle kendimizi sürekli geliştirmeye devam etmeliyiz. Hayat gibi düne bakınca bugün ki halimiz tecrübeli olabilir ama yarını bilmiyoruz bu yüzden yarın için tecrübesiziz.

+ Destek: Yardıma ihtiyaç duyduğumuz anda engin bilgileri ile bizlere yardımcı olurlar.

+ Deneyim: Meslek hayatımızı en iyi şekilde uygulayabildiğimiz, süpervizörümüzün rehberliğini aldığımız en güzel deneyimdir.

+ Ehliyet Kursu: Çünkü yeni bilgiler öğrenmek ve pratik var.

TEMA: Rahatlatıcı olarak süpervizyon

+ Deniz: Derinlerde yüzen ve denize ait olmayan şeyler su yüzüne çıkar, denizden atılır ve böylece kişi de deniz gibi temizlenip rahatlar.

+ İlaç: İnsanı rahatlatır.

+Spor: İnsanı rahatlatan bir olgu olduğu için.

TEMA: Gelişim süreci bağlamında süpervizyon

+ Tohum Atmak: Psikolojik danışmanlığa başlamak için ilk adımı burada atıyorsun ve ilk tecrübeni burada kazanıyorsun.

+ Antrenman: Çünkü fazlasıyla geliştiricidir.

+ Gezgin: Danışanla süreç ilerledikçe yeni keşifleri görmemizi sağlar.

+ Gözlenmek: Çünkü daha deneyimli birinin gelişmekte olan birine desteğini, incelemesini içerir.

TEMA: Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon

+Ayna: Kendimizdeki eksikleri, kusurları ve başarılı olabildiğimiz noktaları da görmeye yardımcı olur.

+Ruhun Çözümü: Sorunların çözümüne giden yoldur.

+Sanat: Çünkü sanatçının bakış açısından sonra sanat eserleri daha farklı görünür, detayları görmeye başlarsın.

Tablo 3 Katılımcıların Ürettikleri Metaforların Cinsiyete Göre Dağılımı

Tema	Metaforlar (Kadın)	∑f/% (+)	∑f/% (-)	Metaforlar (Erkek)	∑ f / % (+)	∑ f / % (-)
Yol gösteren/ Yolu aydınlatan nesne olarak süpervizyon	***Olumlu Metaforlar*** Lamba(5), Işık(4), Pusula(3), Harita(2), Göz(2), Kutup Yıldızı(1), Navigasyon(1), Levha(1), Meşale(1), Fener(1), Güneş(1), Mum(1), Mikroskop(1)	f=24 %100	f=0 %0	***Olumlu Metaforlar*** Kuş(1), Su değirmeni(1), Pusula(1), Işık(1), Köprü(1), Büyüteç(1)	f=6 %100	f=0 %0
Yol gösteren kişi olarak süpervizyon	***Olumlu Metaforlar*** Rehber(10), Yol gösterici(8), Kılavuz(2), Usta çırak(2), Yaşlı bilge(1), Yardımcı(1), Abla(1), Bilge(1), Anne baba(1), Anne(1), Cankurtaran(1)	f=29 %100	f=0 %0	***Olumlu Metaforlar*** Lider(1), Baba(1), Akıl Hocası(1), Kılavuz(1), Yol gösterici(1), Kurtarıcı(1)	f=6 %100	f=0 %0
Öğrenme Bağlamında Süpervizyon	***Olumlu Metaforlar*** Yardımcı(4), Öğretmen(3), Destek(3), Hayat(1), Akıl Alma(2), Terapi(1), İpucu(1), Tarama(1), Ders(1), Rehberlik(1), Beslenmek(1), Destek Eğitim(1), Yardımlaşma(1), Dostluk(1), İnternet(1), Yürümek(1), Kitap(1), Seyahat(1), Alternatif Fikir(1) , Bilgilendirme(1)	f=28 %100	f=0 %0	***Olumlu Metaforlar*** Roman(1), Simülasyon(1), Yaşantı(1), Deneyim(1), İlk kaygılı adım(1), Ehliyet Kursu(1)	f=6 %100	f=0 %0
Rahatlatıcı olarak süpervizyon	***Olumlu Metaforlar*** Deniz(1), İlaç(1), Pansuman(1)	f=3 %100	f=0 %0	***Olumlu Metaforlar*** Deniz(1), Spor(1)	f=2 %100	f=0 %0
Gelişim süreci bağlamında süpervizyon	***Olumlu Metaforlar*** Tohum atmak(2), Gözlenmek(1), Gelişim(1), Antrenman(1), Yolculuk(1), Gezgin(1)	f=7 %100	f=0 %0	***Olumlu Metaforlar*** Tohum atmak(1), Gelişim(1), Su(1)	f=3 %100	f=0 %0
Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon	***Olumlu Metaforlar*** Ayna(7), Ruhun çözümü(1), Sanat(1) Evren(1)	f=10 %100	f=0 %0			
Toplam	101	f=101 %100	f=0 %0	23	f=23 %100	f=0 %0

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların ürettikleri metaforlar cinsiyetlerine göre kategorileştirilmiş olup "Yol gösteren/ Yolu aydınlatan nesne olarak süpervizyon" temasına 24 kadın, 6 erkek; "Yol gösteren kişi olarak süpervizyon" temasına 29 kadın, 6 erkek; "Öğrenme Bağlamında Süpervizyon" temasına 28 kadın, 6 erkek; "Rahatlatıcı olarak süpervizyon" temasına 3 kadın, 2 erkek; "Gelişim süreci bağlamında süpervizyon" temasına 7 kadın, 3 erkek; "Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon" temasına 10 kadın katılımcı olumlu metaforlar ile cevap vermiştir.

TEMA: Yol gösteren/ Yolu aydınlatan nesne olarak süpervizyon

(K)+ Kutup Yıldızı: bize yol gösterir.

(E)+ Büyüteç: Süpervizörün bakışıyla eksiklerimizi tamamlar.

(K)+ Mum: Meslek hayatının karanlık bilinmezliğini birazda olsa aydınlatır.

(E)+ Pusula: Yönümüzü kaybettiğimizde veya yönümüzü bilmediğimizde bize yön gösterir.

TEMA: Yol gösteren kişi olarak süpervizyon

(K)+ Abla: Kendini çıkmazda hissettiğinde sana yol gösterir. Sorularına cevap bulamadığında yardımcı olur ve içindeki cevabın ortaya çıkmasını sağlar

(E)+ Koç: Doğru zamanda doğru şekilde davranmayı öğretir

(K)+ Yaşlı Bilge: Hem tecrübeli , hem bilgili hem de bilgilerini aktarabilecek kadar yeteneklidir.

(E)+ Kılavuz: Zorlu rotalarda rotaya hakim kaptanlarla ilerlemek gerekir.

TEMA: Öğrenme Bağlamında Süpervizyon

(K)+ Destek Eğitim: Doğru bir süreci ilerletmek için yardım alarak profesyonelleşmemizi sağlar.

(E)+ Ehliyet Kursu: Çünkü yeni bilgiler öğrenmek ve pratik var.

(K)+ Destek: Deneyim kazanmamızı sağlar

(E)+ İlk Kaygılı Adım: İlk deneyimdir

TEMA: Rahatlatıcı olarak süpervizyon

(K)+ İlaç: İnsanı rahatlatır

(E)+ Deniz: Derinlerde yüzen ve denize ait olmayan şeyler su yüzüne çıkar, denizden atılır ve böylece kişi de deniz gibi temizlenip rahatlar.

(K)+ Pansuman: Danışma sürecindeki sorunları iyileştirir ve zorlu yanları kolaylaştırır.

(E)+ Spor: İnsanı rahatlatan bir olgu olduğu için

TEMA: Gelişim süreci bağlamında süpervizyon

(K)+ Antrenman: çünkü fazlasıyla geliştiricidir.

(E)+ Tohum atmak: Psikolojik danışmanlığa başlamak için ilk adımı burada atıyorsun ve ilk tecrübeni burada kazanıyorsun

(K)+ Gelişim: İnsanın kendinden statü olarak yüksek birinden eğitim almasıdır.

(E)+ Gözlenmek: Rehberlik ve kontrol gerektirir

(E)+ Su: Çiçeğe hayat veren güçlenmesini sağlayan su misali bölüme karşı bizi güçlendirir, donatır.

TEMA: Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon

(K)+Ruhun çözümü: Sorunların çözümüne giden yoldur.

(K)+ Ayna: Çünkü, danışma sürecinde kendimize dair farkındalıklar da geliştiririz.

SONUÇ

Bu araştırmada ulaşılmak istenen amaç psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde süpervizyon eğitimi gören öğrencilerin süpervizyon sürecine yönelik algılarını metaforlar aracılığı ile incelemektir. Böylece öğrencilerin süpervizyon sürecini anlamlandırmalarına ve süreçteki deneyimlerine ışık tutulmak istenmektedir. Bu algıların süpervizyon süreçlerinin etkililiğine katkı sağlaması beklenmektedir. Bu doğrultuda öncelikle psikolojik danışman adaylarının ifade ettiği metaforlar ve bu metaforlara benzeyen özelliklerde kategoriler oluşturularak incelenmiştir. Elde edilen çıktıda anlamsız olan ifadeler silindikten sonra 124 katılımcının 73 adet farklı metafor belirtildiği anlaşılmıştır. Bu metaforlardan ortak özelliklerine göre birbirinden farklı 6 kategori oluşturulmuştur. Süpervizyon öğrencilerinin süpervizyona ilişkin olumlu bir yaklaşımları olduğu anlaşılmaktadır. Literatür incelendiğinde elde edilen bu bulguyla tutarlı olarak süpervizyon alan bireylerin süpervizörün uzmanlığının klinik gelişimleri için avantajlı olarak değerlendirdiği görülmektedir (De Stefano vd., 2017; Murphy & Wright, 2005). Benzer şekilde daha önceden yapılan araştırmalarda psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecinde birçok mesleki beceriyi kazandıklarına ilişkin değerlendirmeleri mevcut araştırmada psikolojik danışman adaylarının çoğunun süpervizyona ilişkin olumlu algısı olmasını destekler bir niteliktedir (Aladağ & Bektaş, 2009; Büyükgöze-Kavas, 2011). Araştırmacılar bireysel psikolojik danışma dersinde gerçekleştirilen grup süpervizyonunun psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma öz-yeterlik algılarını olumlu yönde etkilediğini göstermiştir

(Bakalım vd., 2018). Süpervizyondaki kaliteli ilişkinin süpervizyonun etkililiğindeki en önemli unsurlardan olduğu ve süpervizörlerin psikolojik danışman adayları ile kurdukları ilişkinin işbirlikçi olması gerektiği öne sürülmektedir (Meydan & Özyiğit, 2016). Bu durum mevcut araştırmada süpervizyonun yol gösterici bir kişi olarak değerlendirilmesiyle tutarlılık göstermektedir. Yapılan bir araştırmada süpervizyonla ilgili olarak öğrencilerin süpervizörlerden aldıkları dönütler, süpervizörün özellikleri, akran dönütleri ve davranışları, dolaylı olarak öğrenilenlerden en fazla etkilendikleri anlaşılmıştır (Aladağ, 2014). Aynı araştırmanın sonucunda lisans, yüksek lisans ve doktora kademelerinin her birinde olumlu ve destekleyici bir süpervizyon ilişkisine ihtiyaç duyulmakla birlikte bu gereksinimin en belirgin olduğu düzeyin lisans olduğu görülmüştür. Benzer bir şekilde performansla ilgili alınan geri bildirime bağlı olarak danışmanlık öz yeterliliği ve kaygıda değişim olduğu tespit edilmiştir (Daniels & Larson, 2001). Tüm bunlar mevcut araştırmada psikolojik danışman adaylarının süpervizyonun yol gösterici, öğretici ve gelişim süreci olmasına yönelik olumlu algılarını destekler niteliktedir.

Psikolojik danışmada danışan ve danışman arasındaki ilişkinin bir benzeri süpervizyon kapsamında süpervizör ve psikolojik danışman adayları ve danışan arasındaki ilişkide bulunmaktadır (Atik vd., 2014). Mevcut araştırma sonucunda olumlu bir yaklaşımla yol göstericilik temasına giren metaforların bu duruma örnek teşkil edeceği görülmektedir. Süpervizörlerin psikolojik danışman adayları için yalnızca bilgilendirici bir öğretmen olmakla kalmayıp onların ihtiyaçlarını anlayan, yönlendiren ve mesleki kimliklerini destekleyen önemli bir mentor rolü üstlendiği ifade edilebilir. Elde edilen bulgular bu yönleriyle öğrencilerin süpervizyonu çok boyutlu bir yapıda değerlendirdiklerini göstermektedir. Elde edilen bulgular Ladany ve diğerlerinin (1999) süpervizyon ilişkisinin niteliğinin öğrencilerin sürece katılımını ve memnuniyetini etkilediği bakış açısıyla benzerlik göstermektedir. Ayrıca bu bulgu süpervizyonun öğrenciler ve süpervizör ilişkisinin niteliğine, süpervizörün kabul edici, destekleyici ve zaman zaman yönlendirici olan yaklaşımına göre etkililiğinin değişebileceğine yönelik görüş tarafından da desteklenmektedir (Erbaş vd., 2020). Bu açıdan süpervizyona yönelik algıların metaforik olarak incelenmesi sürecin hem olumlu yanlarını hem de geliştirilmesi gereken yönlerini göstermektedir. Süpervizyonun bir öğrenme süreci olmasına ek olarak öğrencilerin güven duyduğu bir gelişim ortamı sunması gerektiği vurgulanabilir.

Araştırmanın alt bir amacı olarak süpervizyon öğrencilerinin süpervizyonla ilgili metaforlarının cinsiyete göre nasıl meydana geldiği belirlenmiştir. Analizler oluşturulan tüm temalar bir bütün halinde ele alındığında öğrencilerin süpervizyona yönelik bakış açılarının olumlu olduğu görülmektedir. Cinsiyetler arasında yapılan karşılaştırmada metaforların olumluluk, olumsuzluk açısından farklılaşmadığı görülmüştür. Yapılan bir araştırmada cinsiyet ve süpervizyon biçiminin psikolojik danışman adaylarının kendini engelleme algıları üzerine ortak etkisinin anlamsız olduğu görülmüştür. Diğer bir ifade ile psikolojik danışman adayları için kadın veya erkek olmaları fark etmeksizin süpervizyon biçimleri ve kendini engelleme algıları açısından benzer sonuçları bulunmaktadır (Sarıçalı, 2014). Bu durumda süpervizyon süreçlerinin her iki cinsiyet için de hemen hemen aynı şekilde etkili olduğu ve cinsiyetlere göre süpervizyona yönelik değerlendirmenin değişmediği anlaşılabilir. Bununla beraber kadın katılımcıların "Kendini Anlama ve İçgörü Bağlamında Süpervizyon" temasına yönelik kodlar ürettiği görülürken erkek katılımcıların bu temaya ilişkin kod üretmediği görülmüştür.

Sonuç olarak hem bireysel hem de grupla psikolojik danışma pratiğinde danışmanların kendilerinden daha yetkin ve bilgili bir seviyedeki uzman tarafından rehberlik edilmesi süreci niteliğindeki süpervizyon eğitimi mesleki gelişim açısından büyük önem taşımaktadır (Yılmaz & Voltan Acar, 2014). Öyle ki yapılan bir sistematik inceleme çalışmasının sonuçları süpervizyonun danışman adaylarının gelişiminde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Süpervizyonun beceri, öz farkındalık ve öz yeterlilik gibi temel gelişim alanları üzerindeki etkililiği vurgulanmıştır (Lohani & Sharma, 2023). Bu durum süper vizyon eğitimi almakta olan psikolojik danışman adaylarının algılarının büyük oranda olumlu olmasını desteklemektedir. Psikolojik danışman adaylarının mesleki anlamda beceri kazanımı ve kimlik edinimi süreci süpervizyon ile sağlanmaktadır. Bu

nedenle yetkinlik düzeylerini arttırmaları süpervizörlerin etik bir sorumluluğu olarak görülmektedir (Şiviş-Çetinkaya ve Karaırmak, 2012). Süpervizyonda, süpervizörün bir danışman, eğitimci ve süpervizör olarak rolüne rehberlik edecek bir süpervizyon teorisi ve felsefesine sahip olması önemlidir. Öğretim ve danışmanlığa benzer şekilde bir süpervizyon teorisi ve felsefesi süpervizörlere süpervizyondaki rollerinde var olma biçimlerine dair daha derin bir farkındalık ve psikolojik danışman adayları ile çalışmak için kavramsal bir çerçeve sağlar (Brejcha, 2021).

Araştırmanın Sınırlılıkları ve Önerileri

Mevcut araştırmada psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümünde süpervizyon eğitimi alan psikolojik danışman adaylarının süpervizyona yönelik algılarının olumlu yönde olduğu anlaşılsa da nitel araştırmalarda verilerin genellenmesine yönelik bir sınırlılık olduğunu göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bunun önüne geçebilmek adına konunun daha geniş bir örneklemle, nicel veya karma yöntem kullanarak ele almak faydalı olabilir. Benzer şekilde bu konunun boylamsal bir araştırma yapılarak incelenmesi önem arz etmektedir. Araştırmaya 11 farklı üniversiteden katılım sağlanmış olsa da daha fazla üniversiteden öğrencinin dahil olduğu veya yurt içi ve yurt dışı üniversitelerin karşılaştırıldığı çalışmalar alana katkı sağlayabilir. Ayrıca sadece süpervizyon eğitimi almakta olan öğrencilerin yanı sıra alt sınıftaki öğrencilerin veya meslek çalışanlarının, süpervizörlerin ve diğer akademisyenlerin de bu konuya bakış açıları çeşitli yöntemler kullanılarak incelenebilir. Son olarak psikolojik danışman eğitimine yönelik daha fazla araştırma yapılmasına duyulan ihtiyacın göz ardı edilmesi ve bu araştırmaların teşvik edilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

Aladağ, M. (2014). Psikolojik danışman eğitiminin farklı düzeylerinde bireyle psikolojik danışma uygulaması süpervizyonunda kritik olaylar. *Ege Eğitim Dergisi*, *15*(2), 428-475. https://doi.org/10.12984/eed.82217

Aladağ, M., & Bektaş, D. Y. (2009). Examining individual-counseling practicum in a Turkish undergraduate counseling program. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER), 37,* 53-70.

Aladağ, M., & Kemer, G. (2016). Clinical supervision: An emerging counseling specialty in Turkey. *The Clinical Supervisor*, *35*(2), 175-191. https://doi.org/10.1080/07325223.2016.1223775

Aladağ, M., Pamukçu, B., Meydan, B., & Özyiğit, M. K. (2022). Career-long clinical supervision among counselors in Turkey: Current experiences, needs, and preferred practices. *Psycho-Educational Research Reviews*, *11*(2), 196-211. https://doi.org/10.52963/PERR_Biruni_V11.N2.13%20

American Psychological Association. (2018). *Psychological counseling*. In APA Dictionary of Psychology. https://dictionary.apa.org/psychological-counseling

Atik, G., Çelik, E. G., Güç, E., & Tutal, N. (2016). Psikolojik danışman adaylarının yapılandırılmış akran grup süpervizyonu sürecindeki metafor kullanımına ilişkin görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, *17*(2), 597-619. https://doi.org/10.12984/egeefd.280759

Atik, Z. E., Arıcı, F., & Ergene, T. (2014). Süpervizyon modelleri ve modellere ilişkin değerlendirmeler. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, *5*(42). https://doi.org/10.17066/pdrd.73993

Bakalım, O., Şanal-Karahan, F., & Şensoy, G. (2018). The effect of group supervision on the psychological counseling self-efficacy levels of psychological counseling candidates. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, *9*(4), 412-428. https://doi.org/10.17569/tojqi.439769

Barnett, J. E., & Molzon, C. H. (2014). Clinical supervision of psychotherapy: Essential ethics issues for supervisors and supervisees. *Journal of Clinical Psychology*, *70*(11), 1051-1061. https://doi.org/10.1002/jclp.22126

Boyacı, M. (2018). Türkiye'de psikolojik danışman eğitimi ve karşılaşılan sorunlar: Güncel bir durum değerlendirmesi. *ERPA*, 335.

Bradley, L. J. (2001). *Counselor supervision: Principles, process, and practice*. Brunner-Routledge.

Branco, S. F., & Patton-Scott, V. (2020). Practice what we teach: Promoting wellness in a clinical mental health counseling masters program. *Journal of Creativity in Mental Health*, *15*(3), 405-412. https://doi.org/10.1080/15401383.2019.1696260

Brejcha, R. J. (2021). Introduction to the interpersonal discrimination model applied to clinical supervision: A relational approach for novice counselors. *Journal of Counselor Preparation and Supervision*, *14*(2), 2.

Büyükgöze-Kavas, A. (2011). Bireysel ve grupla psikolojik danışma uygulamalarına yönelik bir değerlendirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 9*(2), 411-431.

Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Kılıç, E. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri.* Pegem Akademi.

Collins, E. C., & Green J. L. (1990). Metaphors: the construction of a perspective. *Theory into Practice, 29*(2),71-77.

Çetinkaya, R., & Karaırmak, Ö. (2012). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, *4*(37), 107-121. https://doi.org/10.17066/pdrd.23690

Daniels, J. A., & Larson, L. M. (2001). The impact of performance feedback on counseling self-efficacy and counselor anxiety. *Counselor Education and Supervision*, *41*(2), 120-130. https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.2001.tb01276.x

De Stefano, J., Hutman, H., & Gazzola, N. (2017). Putting on the face: A qualitative study of power dynamics in clinical supervision. *The Clinical Supervisor, 36*(2), 223-240. https://doi.org/10.1080/07325223.2017.1295893

Erbaş, M. M., Koç, İ., & Esen, E. (2020). Psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecine ilişkin görüşleri: bir durum çalışması. *Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty,* (53). https://doi.org/10.21764/maeuefd.607215

Fitch, T. J., & Marshall, J. L. (2002). Using cognitive interventions with counseling practicum students during group supervision. *Counselor Education and Supervision*, *41*(4), 335-342. https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.2002.tb01295.x

Ladany, N., Ellis, M. V., & Friedlander, M. L. (1999). The supervisory working alliance, trainee self□efficacy, and satisfaction. *Journal of Counseling & Development*, *77*(4), 447-455. https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1999.tb02472.x

Lohani, G., & Sharma, P. (2023). Effect of clinical supervision on self-awareness and self-efficacy of psychotherapists and counselors: A systematic review. *Psychological services*, *20*(2), 291. https://doi.org/10.1037/ser0000693

Muran, J. C., & DiGiuseppe, R. A. (1990). Towards a cognitive formulation of metaphor use in psychotherapy. *Clinical Psychology Review*, *10*(1), 69-85. https://doi.org/10.1016/0272-7358(90)90107-L

Murphy, M. J., & Wright, D. W. (2005). Supervisees' perspectives of power use in supervision. *Journal of Marital and Family Therapy, 31*(3), 283-295. https://doi.org/10.1111/j.1752-0606.2005.tb01569.x

Sarıçalı, M. (2014). *Psikolojik danışman adaylarının kendini engelleme algılarının özgünlük düzeyleri ve aldıkları süpervizyon açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Strong, T. (1989). Metaphors and client change in counselling. *International Journal for the Advancement of Counselling*, *12*(3), 203-213. https://doi.org/10.1007/BF00120585

Şahin, S., Arıcı, D., Kağnıcı, D. Y., & Siyez, D. M. (2023). Küresel çapta kariyer psikolojik danışmanı eğitimi ve Türkiye İçin öneriler. *Kariyer Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, *6*(2), 19-39. https://doi.org/10.58501/kpdd.12838011

Wheeler, S., & Richards, K. (2007). The impact of clinical supervision on counsellors and therapists, their practice and their clients. A systematic review of the literature. *Counselling and Psychotherapy Research*, *7*(1), 54-65. https://doi.org/10.1080/14733140601185274

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Yılmaz, O., & Acar, N. V. (2015). Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyonun önemi ve grupla psikolojik danışmadaki rolü. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *15*(1), 342-356. https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128610

Yükseköğretim Kurulu (2018). Rehberlik ve psikolojik danışmanlık lisans programı. www.yok.gov.tr